

Posudek
na diplomovou práci S. Šišláka
„Postavení a činnost zpravodajských služeb v České republice“
(právní aspekty)

Předkládaná práce se věnuje tuzemské právní úpravě postavení a činnosti zpravodajských služeb. Její rozsah je celkem 96 stran psaného textu. Práce je členěna do pěti částí, přičemž první se zabývá vymezením základních pojmů, druhá platnou právní úpravou institucionálního uspořádání zpravodajských služeb v České republice, třetí úpravou oprávnění zpravodajských služeb, čtvrtá úpravou kontroly zpravodajských služeb a pátá služebním poměrem příslušníků zpravodajských služeb. Práce dále obsahuje seznam zkratk, seznam použité literatury a celkem deset příloh v černobílém vyhotovení, vč. vyobrazení vzorů služebních průkazů. Práce dále obsahuje resumé a klíčová slova v českém a v anglickém jazyce. S ohledem na členění práce, její rozsah a charakter doplňujících materiálů lze na tomto místě konstatovat, že předložená diplomová práce splňuje veškeré formální kritéria, kladená na tento druh práce obhajované na Právnické fakultě UK v Praze.

Na předložené diplomové práci je zapotřebí ocenit skutečnost, že staví nejenom na solidních teoretických základech, ale spojuje je i s praktickými zkušenostmi autora. Autor si zvolil nelehké téma, které má nejenom teoretické, ale i dalekosáhlé praktické konsekvence, reflektující komplikované prolínání jednotlivých pozitivních právních úprav a to jak z oblasti práva správního, tak i práva trestního. Jako konzultant práce bych chtěl dále zmínit, že práce s diplomantem byla zcela bezproblémová, diplomant pracoval zcela samostatně a dodržoval veškeré stanovené lhůty a termíny.

K obsahu předkládané práce lze uvést následující:

První část práce se věnuje vymezení jednotlivých klíčových pojmů. Autor se zde věnuje definici pojmu zpravodajských služeb a ve velice zdařilé pasáži se věnuje na základě různých kritérií odlišení zpravodajských služeb od policie České republiky. V následující pasáži se diplomant věnuje dělení zpravodajských služeb (vnější, vnitřní, civilní, vojenská, ústřední, resortní atd.). Dále se diplomant věnuje formálním a materiálním náležitostem právní úpravy zpravodajských služeb (obecně).

Druhá část se věnuje platné správní úpravě zpravodajských služeb (Bezpečnostní informační služba, Úřad pro zahraniční styky a informace, Vojenské zpravodajství). V jednotlivých oddílech se autor věnuje úpravě řízení zpravodajských služeb (úkolování, podávání zpráv, koordinace jejich činnosti), právním rámcem pro spolupráci zpravodajských služeb, a konečně identifikací aktuálních problémů institucionální právní úpravy (str. 34 až 37). Autor se zde staví kriticky, ale racionálně k problémům platné právní úpravy, identifikuje problematické body dnešní (roztříštěné a nekoherentní) právní úpravy a navrhuje jejich

řešení. Jeho argumentace je jasná, založená na racionálních a pragmaticky formulovaných stanoviscích.

Třetí část práce je věnována oprávněním zpravodajských služeb v České republice. Autor se zde v jednotlivých částech analyzuje stávající právní úpravu používání specifických prostředků získávání informací, oprávnění zpravodajských služeb požadovat informace od jiných subjektů, vedení evidence o fyzických a právnických osobách, zřizování a vedení archivů atd. V závěrečné části autor prezentuje své vlastní zhodnocení stávající právní úpravy oprávnění přiznaných zpravodajským službám.

Čtvrtá část práce je věnována kontrole zpravodajských služeb. Autor zde správně rozlišuje režimy vnitřní a vnější kontroly (exekutivní, parlamentní, soudní, kontrola zvláštními orgány, kontrola veřejností). Autor se také věnuje problémům současného systému kontroly.

Pátá část práce je věnována právní úpravě postavení příslušníků zpravodajských služeb (konkrétně jejich služebnímu poměru, zvláštním povinnostem a omezením práv, režimu držení a užívání zbraně, trestní odpovědnosti atd.)

Na závěr lze konstatovat, že autor si zvolil docela komplikovanou materii, ve které se prolíná ne zcela přehledná právní úprava správního práva s právní úpravou práva trestního. Pro nezasvěceného by se tato kombinace mohla stát nepřekonatelnou překážkou. Autor zadaný úkol zvládl výtečně. Jeho argumentace je racionální a objektivní. V jednotlivých pasážích nechybí i odkazy na existující odbornou literaturu.

Ve vztahu k obhajobě práce navrhuji, aby se autor vyjádřil k následujícím otázkám:

1. Jaká je právní povaha pravomoci Bezpečnostní informační služby, o které autor referuje na str. 48 práce (pravomoc žádat od bank a telefonních operátorů informace o jejich klientech)? Lze se proti výkonu této pravomoci ze strany adresáta bránit?

2. Jaký by byl důsledek nedodržení povinnosti ze strany banky, resp. telefonního operátora? Lze plnění povinnosti vymáhat prostředky veřejného práva?

Téma, která si autor zvolil, je relativně náročné. Autor se s ním ovšem vypořádal výtečně a proto – s výhradou průběhu obhajoby – navrhuji hodnocení „výborně“.

V Praze, dne 18. 1. 2016



JUDr. J. Handrlica, Ph.D.